

Briselē, 2021. gada 29. novembrī
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Regula par Eiropas elektronisko pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumiem - progresu ziņojums

Pielikumā pievienots progresu ziņojums par sarunām par priekšlikumu Regulai par Eiropas elektronisko pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumiem.

Ievads

Balstoties uz prezidentvalsts Portugāles sasniegumiem, prezidentvalsts Slovēnija kopš savu pilnvaru termiņa sākuma ir pielikusi ievērojamas pūles, lai panāktu progresu šajā dosjē. Ņemot vērā kibertelpas pieaugošo nozīmi, visām ieinteresētajām personām, tostarp tiesībaizsardzības iestādēm, tiesu iestādēm, pakalpojumu sniedzējiem un personām, kuras skar elektronisko pierādījumu iegūšana, ir ļoti svarīgi izveidot efektīvu un uzticamu mehānismu, kas nodrošinātu skaidras struktūras un garantijas elektronisko pierādījumu iegūšanai. Tas būs svarīgi arī efektīvai sadarbībai ar Savienības trešo valstu partneriem.

Šajā ziņā 9. jūlijā notika ceturtais politiskais dialogs par šo dosjē. Likumdevēji ņēma vērā panākto progresu un apsprieda dažus no galvenajiem neatrisinātajiem jautājumiem pēc būtības, nepanākot vienošanos. Viņi vienojās koncentrēt viedokļu apmaiņu uz paziņošanas režīmu, kas paredzēts regulas projektā, ņemot vērā tā būtisko lomu gan paša instrumenta efektivitātes nodrošināšanā, gan pamattiesību aizsardzībā. Likumdevēji arī vienojās, ka kompromisu par atbilstošu paziņošanas režīmu varētu panākt tikai kā daļu no plašākas paketes, ietverot citus svarīgus jautājumus, kas saistīti ar paziņošanas režīmu, piemēram, noteikumus par pierādījumu sniegšanas rīkojuma izpildes atteikuma iemeslu piemērošanu un to sekām, kā arī noteikumus par lietotāju informēšanu un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas pieejami personai, kuras dati tiek pieprasīti, izmantojot sniegšanas rīkojumu.

Ietvari sarunām ar Eiropas Parlamentu

Ņemot vērā, ka ir panākta vienošanās par to, ka ir jārod kompromisa pakete par paziņošanas režīmu, un to, ka likumdevējiem ir būtiski atšķirīgas nostājas par attiecīgajiem jautājumiem, prezidentvalsts visā pilnvaru laikā, pamatojoties uz dalībvalstu ieguldījumu, ir koncentrējusies uz tehniskām diskusijām ar Parlamenta sarunu grupu. *COPEN* darba grupa ir regulāri informēta par pašreizējo stāvokli un par jautājumiem, kas apspiesti ar Parlamentu. Diskusijas *COPEN* ietvaros ir devušas iespēju Padomē panākt vienprātību par sarunu iespējām un sarkanajām līnijām plašākā paketē par paziņošanas režīmu. Tādējādi prezidentvalsts pastāvīgie centieni ir ievērojami stiprinājuši Padomes nostāju sarunās.

Diskusijas ar Parlamentu ir notikušas ļoti labā savstarpējas cieņas un uzticēšanās gaisotnē un ir ļāvušas sarunu grupām gūt ievērojamus panākumus, lai izprastu otras puses nostāju un noteiktu iespējamās kompromisa paketes galvenās struktūras. Tomēr nav bijis iespējams panākt vienošanos par paredzētās kompromisa paketes galvenajiem aspektiem.

Pēc būtības

Galvenais uzdevums sarunās ir saistīts ar nepieciešamību panākt līdzsvaru starp efektīva mehānisma nodrošināšanu elektronisko pierādījumu iegūšanai krimināllietās, no vienas puses, un to personu pamattiesību aizsardzību, kuru dati tiek pieprasīti, no otras puses, pilnībā ņemot vērā savstarpējas uzticēšanās principu. Abi likumdevēji principā piekrīt šai nepieciešamībai. Veicot šādu līdzsvarošanu, galvenā nozīme ir bijusi diskusijai par atbilstošu paziņošanas režīmu dažādām datu kategorijām un ar to cieši saistītajam jautājumam par atteikuma iemesliem.

Galvenā atšķirība starp likumdevējiem attiecībā uz paziņošanas pienākumiem attiecas uz to valstu attiecīgo lomu, kuras ir iesaistītas saglabāšanas vai sniegšanas rīkojumu procedūrās. Padome savu nostāju balsta uz savstarpējas uzticēšanās principu un noteikumiem, ko piemēro kibertelpā, un uzskata, ka izdevējvalstij vajadzētu būt galvenajai atbildībai par pienācīga procesa nodrošināšanu un jebkuras tādas personas pamattiesību aizsardzību, kuras dati tika pieprasīti ar rīkojumu.

Vispārējā pieeja ietver sīki izstrādātus noteikumus šajā ziņā. Tomēr Parlaments vēlas piešķirt izpildes valstij būtiskas pilnvaras uzraudzīt visus rīkojumus, kas adresēti pakalpojumu sniedzējam, kurš atrodas tās teritorijā vai kura juridiskais pārstāvis atrodas tās teritorijā.

Lielākajai daļai dalībvalstu šāda sistēma nav pieņemama. Pirmkārt, vispārējs paziņošanas pienākums radītu nepārvaldāmu administratīvo slogu izpildes valstij, jo praksē šai valstij, iespējams, būtu jāizvērtē katrs rīkojums, kas adresēts pakalpojumu sniedzējam vai tā juridiskajam pārstāvim, kurš atrodas tās teritorijā. Otrkārt, šādā sistēmā netiktu ņemtas vērā digitālās komunikācijas un kibertelpas iezīmes, kas ļoti atšķiras no vides, kas saistīta ar tradicionālajiem savstarpējās tiesiskās palīdzības instrumentiem. Treškārt, Parlamenta ierosinātie noteikumi varētu nozīmēt, ka regula dažos gadījumos būtu mazāk efektīva nekā esošie instrumenti un pasākumi, piemēram, pašreizējās sistēmas brīvprātīgai sadarbībai ar pakalpojumu sniedzējiem no trešām valstīm. Tad regulas pievienotā vērtība būtu ļoti ierobežota.

Tomēr Padome ir atzinusi Parlamenta lūgumus un piedāvājusi veikt noteiktas koncesijas, kas būtībā nozīmētu, ka izpildes valstij būtu lielākas iespējas aizsargāt – papildus aizsardzībai, kas jau ir nodrošināta izdevējvalstī, – attiecīgo personu pamattiesības noteiktos apstākļos. Tomēr Parlaments ir uzskatījis, ka šīs koncesijas nav pietiekamas.

Citi neatrisināti jautājumi, kas iekļauti provizorisksajā kompromisa paketē un attiecībā uz kuriem prezidentvalsts ir pārliecināta, ka risinājumus galu galā varētu rast kā daļu no vispārēja kompromisa, ir šādi:

- atteikuma iemeslu saraksts, kam Parlaments vēlas pievienot elementus pie Padomes ierosinātajiem;
- tiesību uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem būtība izdevējvalstī un izpildes valstī;
- personas tiesību tikt informētai par to, ka ir izdots rīkojums par tās datu pieprasīšanu un ka dati ir iegūti, būtība, jo īpaši attiecībā uz to, kurā procesa posmā šādas tiesības rastos.

Nobeigums

Prezidentvalsts atzīmē, ka Padome ir piedāvājusi būtiskas koncesijas Parlamentam, lai panāktu vienošanos, vienlaikus uzstājot uz dažiem galvenajiem vispārējās pieejas elementiem, jo īpaši uz tā dēvēto dzīvesvietas kritēriju, kas nodrošinātu, ka gadījumos, kad persona, kuras dati tiek pieprasīti, dzīvo izdevējvalsts teritorijā, paziņošana izpildes valstij nav vajadzīga. Parlaments līdz šim šīs koncesijas nav uzskatījis par pietiekamām.

Neraugoties uz Parlamenta piedāvātajām koncesijām, prezidentvalsts uzskata, ka abām pusēm ir jāpieliek papildu pūles, lai panāktu kompromisu par šo ļoti svarīgo dosjē. Tomēr kompromisa rezultātā nedrīkst būt panākts nelīdzsvarots un neefektīvs instruments, kas ievērojami ierobežotu dalībvalstu savstarpējās uzticēšanās principa praktisko piemērošanu šajā jomā. Prezidentvalsts uzskata, ka tas tā būtu, ja daži Parlamenta priekšlikumi tiktu iekļauti regulas galīgajā tekstā.

Ir būtiski regulu pieņemt un īstenot tuvākajā nākotnē. Prezidentvalsts ir pārliecināta, ka tas joprojām būs iespējams, ja likumdevēji turpinās centienus rast efektīvus risinājumus visiem neatrisinātajiem jautājumiem sadarbības gaisotnē, kas līdz šim izveidojusies sarunu gaitā.
